

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa G. P., H. G. i M. G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...]
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 kwietnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 11 grudnia 2012 r.,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej powodów do rozpoznania,
- 2) zasądza od każdego z powodów po 1 200,- (jeden tysiąc dwieście) złotych (łącznie 3 600,-, trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego, należnych Skarbowi Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2012 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 lutego 2012 r., uwzględniającym w części powództwo o zapłatę odszkodowania za wydanie niezgodnej z prawem decyzji o odmowie przyznania własności czasowej nieruchomości. Podstawę oddalenia powództwa stanowiło uwzględnienie zgłoszonego w sprawie zarzutu przedawnienia. Po wniesieniu pozwu, jednak przed doręczeniem jego odpisu stronie pozwanej, powodowie ograniczyli wysokość roszczenia – następnie zaś, po sporządzeniu przez biegłego wyceny nieruchomości, rozszerzyli powództwo. Zdaniem Sądów obu instancji, działanie powodów oznaczało cofnięcie powództwa, sprawiając, że w tym zakresie nie przerwało ono biegu przedawnienia roszczenia – późniejsze rozszerzenie żądania nastąpiło natomiast już po upływie jego terminu co do tej części roszczenia.

Wyrok ten został zaskarżony skargą kasacyjną przez powodów, którzy zarzucili wydanie go z naruszeniem: art. 123 § 1 pkt. 1 i art. 124 § 2 k.c.; art. 5 k.c.; art. 363 § 2 k.c.; art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji oraz art. 203 § 2 k.p.c., wnosząc na tej podstawie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i orzeczenie co do istoty sprawy. W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie – a w każdym wypadku, o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Brak jest zwłaszcza istotnych zagadnień prawnych, na których istnienie powołali się skarżący. Pod pojęciem tym, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 k.p.c., zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego rozumieć należy problem z zakresu wykładni prawa o ogólnym charakterze, który nie został wyjaśniony w dotychczasowym orzecznictwie, a którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy mogłoby przyczynić się do rozwoju prawa; problem ten musi przy tym pozostawać w związku z rozpoznawaną skargą kasacyjną (por. m.in.

postanowienia: z dnia 23 marca 2012 r., I CSK 496/11, nie publ., z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ., z dnia 5 grudnia 2013 r., II CSK 244/13, nie publ.). Żadna z kwestii wskazywanych przez skarżących nie posiada jednak takiego charakteru.

Pierwsze dwa ze wskazanych problemów dotyczą, najogólniej rzecz ujmując, możliwości przerwania biegu przedawnienia roszczenia o odszkodowanie (którego wysokość nie jest w pełni określona w chwili występowania na drogę sądową) przez dochodzenie jedynie jego części. Skarżący formułują obie kwestie w sposób niespójny – jedną z nich odnoszą bowiem do sytuacji wytoczenia powództwa jedynie o część dochodzonej kwoty, drugą zaś do częściowego cofnięcia powództwa, bez zrzeczenia się roszczenia, przed powstaniem stanu zawisłości sporu. Jedynie drugi z tych problemów dotyczy przy tym bezpośrednio stanu, jaki powstał w rozpoznawanej sprawie (pierwszy ma dla niej znaczenie co najwyżej pomocnicze). Pytanie to nie budzi jednak żadnych poważnych wątpliwości, przede wszystkim wobec treści art. 203 § 2 k.p.c. (którą skarżący pomija uzasadniając istnienie tego zagadnienia prawnego). Na istnienie wątpliwości tego rodzaju, odpowiadających przesłance art. 398⁹ § 1 pkt. 1 k.p.c., nie wskazuje także argumentacja Sądu Apelacyjnego w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Za istotne zagadnienie prawne nie można uznać także pytania, czy w razie dochodzenia odszkodowania od Skarbu Państwa zasadam współzycia społecznego odpowiada wniosek, że rozszerzenie powództwa po ustaleniu w postępowaniu wysokości szkody nie prowadzi do przerwania biegu przedawnienia w zakresie szerszym, niż wynikający z pierwotnie wytoczonego powództwa. Mimo złożonego sformułowania tego problemu, sprowadza się on do odpowiedzi na pytanie, czy w sytuacji, jaka zaistniała w rozpoznawanej sprawie, istnieją przesłanki do uznania zgłoszenia zarzutu przedawnienia za nadużycie prawa podmiotowego. Na interpretację taką wskazuje zarówno uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i treść zarzutów sformułowanych w ramach pierwszej podstawy kasacyjnej. Kwestia ta pozostaje jednak zbyt ściśle związana z okolicznościami sprawy, by jej wyjaśnienie mogło w istotny sposób przyczynić się do rozwoju prawa. Konstrukcja art. 5 k.c., oparta o klauzulę generalną, z założenia pozostawia sądom rozpoznającym sprawę

znaczną swobodę w ocenie, czy dane zachowanie stanowi nadużycie prawa podmiotowego. Jednocześnie, z uwagi na szczególny charakter tej instytucji, jej stosowanie zawsze wymaga oceny konkretnych okoliczności danego wypadku. Z tych powodów, formułowanie w tym zakresie jakichkolwiek bardziej ogólnych konkluzji – sprawdzalnych we wszystkich sprawach tego rodzaju – byłoby bezcelowe.

W końcowej części wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołali się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. Pod pojęciem tym w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozumie się ewidentną, kwalifikowaną oczywistość wniesionej skargi, która może zostać stwierdzona bez konieczności prowadzenia złożonych rozumowań (por. m.in. por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 lipca 2011 r., II CSK 59/11, nie publ. oraz z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ.). Przesłanka ta została jednak powołana przez skarżących jedynie w sposób hasłowy i bez wskazania jakichkolwiek argumentów, które przemawiałyby za wystąpieniem takiego właśnie, szczególnego wypadku, odpowiadającego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu, o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 98 i art. 109 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. Od obciążania skarżących kosztami postępowania kasacyjnego odstąpiono częściowo, z uwagi na ich sytuację materialną, na podstawie art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.